

**Creșterea eficacității aplicării legislației Uniunii
Europene în ceea ce privește ajutoarele de stat, prin
formarea aplicată a experților implicați în
gestionarea fondurilor europene**

MODUL 2

**Concepte folosite în domeniul
ajutorului de stat, tipuri de măsuri de
ajutoare de stat și procedura
națională și comunitară aplicabilă**

CUPRINS

CUPRINS	2
1. CONCEPTUL DE SCHEMĂ, ALOCARE INDIVIDUALĂ ȘI AJUTOR AD-HOC	3
1.1. Schema de ajutor de stat.....	3
1.2. Alocare individuală în cadrul unei scheme de ajutor.....	5
1.3. Ajutoare ad-hoc.....	6
2. DEFINIȚII DIN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT	7
3. TIPURI DE MĂSURI DE AJUTOR DE STAT ȘI PROCEDURA DIN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT SPECIFICĂ ACESTORA	9
3.1. Ajutoare notificabile	9
3.2. Ajutoare exceptate de la obligația notificării	10
3.3. Ajutoare de minimis.....	11
4. PREZENTAREA APLICAȚIEI DE NOTIFICARE ȘI INFORMARE ELECTRONICĂ UTILIZATĂ DE UNIUNEA EUROPEANĂ (SANI) ȘI MODUL DE INTRODUCERE A DATELOR	12
4.1. Ce este SANI	12
4.2. Profiluri de utilizatori	12
4.3. Etape:.....	13
4.4. Procedura de pre-notificare.....	14
4.5. Facilități și caracteristici SANI.....	14
5. AJUTORUL DE MINIMIS.....	16
5.1. Baza legală.....	16
5.2. Concept	16
5.3. Domeniu de aplicare	17
5.4. Cumulul	19
5.5. Procedura de acordare și monitorizare	19
6. BIBLIOGRAFIE	21

1. CONCEPTUL DE SCHEMĂ, ALOCARE INDIVIDUALĂ ȘI AJUTOR AD-HOC

Ajutorul de stat se poate acorda prin intermediul unor scheme, alocări individuale și/sau ajutoare ad-hoc.

1.1. Schema de ajutor de stat

Prin schemă de ajutor de stat se înțelege un act normativ/administrativ prin care se stabilesc condițiile în care statul intervine pentru sprijinirea unor agenți economici, definiți în mod general și abstract.

O schemă de ajutor poate să vizeze un întreg sector sau să aibă ca obiectiv dezvoltarea unei regiuni prin determinarea agenților economici de a se stabili într-o anumită zonă. NU se face nicio diferențiere între modurile de acordare a ajutorului (ex: scutiri, granturi), câtă vreme cele 4 condiții sunt îndeplinite cumulativ, suntem în prezența unei scheme de ajutor de stat.

Foarte important este faptul că este irelevant din punctul de vedere al ajutorului de stat dacă respectivul act normativ/administrativ se aplică și pentru entități care nu desfășoară activități economice.

La elaborarea unei scheme de ajutor de stat, autoritatea publică trebuie să aibă în vedere ca în cuprinsul actului normativ/administrativ să se regăsească cel puțin următoarele elemente:

- Baza legală - se va face trimitere la regulamentul comunitar în baza căruia se instituie schema de ajutor de stat;
- Domeniul de aplicare – în această secțiune vor fi introduse elemente referitoare la potențialii beneficiari ai schemei de ajutor de stat, domeniile de activitate în care aceștia activează, criteriile specifice pe care aceștia trebuie să le îndeplinească;
- Obiectivul schemei – schema de ajutor de stat trebuie să aibă un obiectiv bine definit, fundamentat pe studii de piață, analize de impact, consultări publice pentru a se asigura eficiența schemei în raport cu prioritățile autorității care a inițiat măsura sau cu problemele pieței;

În funcție de destinația lor, obiectivele acordării ajutoarelor de stat se clasifică în obiective orizontale, sectoriale și regionale.

Sunt considerate ca având un **obiectiv orizontal** ajutoarele de stat acordate beneficiarilor, indiferent de domeniul de activitate al acestora, pentru realizarea în bune condiții a unor acțiuni cum ar fi: *cercetare-dezvoltare și inovare, protecția mediului înconjurător (inclusive economisirea energiei), susținerea și promovarea întreprinderilor mici și mijlocii, promovarea culturii și a patrimoniului cultural, ocuparea forței de muncă, instruirea angajaților, salvarea și restructurarea firmelor în dificultate.*

Obiectivul sectorial al unei scheme de ajutor de stat se regăsește în cazul în care facilitățile sunt destinate unui anumit sector de activitate, clasificarea lor pe grupe punând în evidență sectoarele sensibile din punct de vedere concurențial, respectiv cele cu probleme de supracapacitate: *industria prelucrătoare (oțel, construcții navale, autovehicule, fire și fibre sintetice), transporturi, turism, servicii financiare, media și cultură.*

Obiectivele regionale au în vedere ajutoarele de stat destinate eliminării decalajelor de dezvoltare economică între diferite regiuni, prin susținerea investițiilor și crearea de locuri de muncă, prin promovarea dezvoltării, modernizării și diversificării activității agenților economici localizați în acele regiuni, prin încurajarea înființării de noi firme în regiune.

De obicei, prin schemele de ajutor de stat se urmăresc mai multe obiective, care sunt în egală măsură folositoare. Pentru ca schemele de ajutor de stat să aibă efectele urmărite, trebuie făcută o alegere bazată pe interesele strategice în ansamblu. Fiecare schema trebuie să aibă un obiectiv considerat prioritar, obiectiv în funcție de care va fi analizată compatibilitatea schemei cu regulile de ajutor de stat.

- Bugetul - fiecare schema de ajutor de stat trebuie să aibă prevăzut bugetul alocat pentru respective măsură de sprijin. Acesta trebuie să fie menționat atât ca sumă globală, cât și defalcate pentru fiecare an de implementare a schemei. În cazul în care ajutorul se acordă sub forma facilităților fiscale, trebuie indicate veniturile previzionate (anual și pe toată durata schemei) la care statul renunță prin acordarea măsurilor respective;
- Forma ajutorului de stat: astfel, este necesar să se menționeze dacă ajutorul va fi acordat sub formă de granturi, scutiri, eşalonări, credite cu dobândă subvenționată etc;
- Durata – schema de ajutor de stat trebuie să cuprindă prevederi referitoare la perioada în care se implementează măsurile de sprijin. Astfel, trebuie să fie menționată data la care intră în vigoare schema și ultima data până la care ajutorul de stat va fi acordat.

Foarte important: data acordării ajutorului de stat reprezintă data la care a fost semnat contractul de finanțare!!!!!!

- Numărul maxim de beneficiari – este necesar a fi **estimat** numărul maxim de agenți economici care vor putea beneficia de finanțare în cadrul respectivei scheme de ajutor de stat. La stabilirea numărului de beneficiari este necesar să se țină cont de bugetul schemei, perioada de implementare, precum și de orice alte condiții impuse în cadrul schemei de ajutor de stat;

Ex: la o schemă de minimis al cărei buget este de 20 milioane euro, nu pot să fie estimați un număr de 500 beneficiari, întrucât ar rezulta că fiecare beneficiar ar putea să primească 400.000 de euro, lucru care nu este permis în cazul ajutorului de minimis.

- Monitorizarea și raportarea – toate schemele de ajutor de stat, indiferent de obiectivul urmărit, trebuie să cuprindă un capitol în care sunt cuprinse regulile și obligațiile de raportare, monitorizare sau recuperare a ajutoarelor de stat. Aceste reguli se referă, de exemplu, la obligația menținerii investiției, la necesitatea menținerii unor evidențe specifice sau de raportare a datelor către furnizori sau către Consiliul Concurenței.

1.2. Alocare individuală în cadrul unei scheme de ajutor

Prin alocare individuală în cadrul unei scheme de ajutor de stat se înțelege ajutorul acordat unui agent economic în baza unei scheme de ajutor de stat care fie a fost notificat și autorizat, fie face parte din categoria ajutoarelor de stat exceptate de la obligația notificării sau ajutor de minimis.

Practic, prin elaborarea și implementarea unei scheme de ajutor se crează cadrul legal pentru acordarea unui număr mare de ajutoare individuale fără a mai fi necesară reluarea tuturor procedurilor impuse de legislația în domeniu. Teoretic, numărul de alocări individuale este egal cu numărul de beneficiari prevăzuți în schemă.

În acest caz, trebuie avut în vedere ca, pentru fiecare alocare individuală toate condițiile prevăzute în schemă să fie respectate.

Foarte important: faptul că o alocare individuală este acordată în baza unei scheme de ajutor de stat autorizată de Comisia Europeană, nu înseamnă că experții comunitari nu pot să solicite informații despre respectiva alocare și să verifice dacă condițiile de acordare respectă regulile prevăzute în schema aprobată.

1.3. Ajutoare ad-hoc

De foarte multe ori, autoritățile intenționează sprijinirea unui anumit agent economic. Acest lucru se întâmplă mai ales în cazul ajutoarelor pentru investiții și, dacă nu există o schemă de ajutor de stat pe care respectivul ajutor se poate încadra, legislația comunitară prevede posibilitatea acordării unui ajutor ad-hoc.

În acest caz, este necesară notificarea acestui ajutor ad-hoc Comisiei Europene pentru a se vedea dacă sunt respectate regulile de compatibilitate. Și în acest caz, trebuie avute în vedere elementele obligatorii prevăzute la schema de ajutor de stat în actul normativ prin care se implementează ajutorul ad-hoc.

2. DEFINIȚII DIN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT

Există o serie de termeni foarte folosiți în materia ajutorului de stat pentru care este necesară o descriere, chiar dacă această descriere nu poate fi interpretată ca fiind exhaustivă.

Furnizor de ajutor de stat reprezintă o autoritate publică centrală sau locală sau o altă entitate competentă să furnizeze ajutor de stat, inclusiv o întreprindere publică.

Beneficiarul ajutorului de stat reprezintă persoana fizică autorizată, grupul de persoane, persoana juridică sau orice entitate care desfășoară o activitate economică și care primește ajutor de stat;

Intensitatea ajutorului de stat reprezintă valoarea actualizată a ajutorului exprimată în procentaj din valoarea actualizată a costurilor eligibile ale investiției;

Cumulul ajutoarelor de stat reprezintă totalitatea ajutoarelor de minimis acordate unui agent economic sau toate ajutoarele de stat de care beneficiază un agent economic pentru același proiect sau cheltuieli eligibile.

Întreprindere în dificultate

O întreprindere se află în dificultate în cazul în care nu este capabilă, din resurse proprii sau cu fonduri pe care le poate obține de la proprietarii/acționarii sau creditorii săi, să oprească pierderile care, fără intervenția din exterior a autorităților publice, o vor condamna, aproape sigur, la ieșirea din afaceri în termen scurt sau mediu.

O întreprindere este considerată, în principiu și indiferent de dimensiunea ei, că se află în dificultate, în următoarele situații:

- (a) o societate cu răspundere limitată¹, în care mai mult de jumătate din capitalul social a dispărut², peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni;
- (b) o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății³, atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa

¹ Aceasta se referă în special la tipurile de societăți comerciale menționate la articolul 1 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 78/660/CEE a Consiliului Europei publicat în JO L 222, 14.8.1978, pag. 11, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2003/51/CE a Parlamentului European și a Consiliului publicată în JO L 178, 17.7.2003, pag. 16;

² Prin analogie cu dispozițiile articolului 17 din Directiva 77/91/CEE a Consiliului publicată în JO L 26, 30.1.1997, pag. 1, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Actul de aderare din 2003;

³ Aceasta se referă, în special, la tipurile de societăți comerciale menționate la articolul 1 alineatul (1) paragraful al doilea din Directiva 78/660/CEE a Consiliului Europei;

cum reiese din contabilitatea societății a dispărut, peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni;

(c) indiferent de tipul societății comerciale în cauză, în cazul în care îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență.

Chiar și atunci când nici una dintre condițiile prevăzute mai sus nu este îndeplinită, o întreprindere poate fi totuși considerată în dificultate, în special în cazul în care sunt prezente simptomele obișnuite ale unei întreprinderi aflate în dificultate, cum ar fi: creșterea pierderilor, scăderea cifrei de afaceri, creșterea inventarelor pe stocuri, supracapacitate, cash-flow în declin, îndatorare crescută, creșterea comisioanelor financiare și scăderea sau dispariția valorii activului net. În cazuri foarte grave, o întreprindere poate să fi devenit deja insolvabilă sau poate face obiectul procedurilor de insolvență colectivă prevăzute de legislația națională. În toate situațiile, o întreprindere aflată în dificultate este eligibilă numai în cazul în care se poate demonstra că nu se poate redresa prin resurse proprii sau cu fonduri obținute de la proprietari/acționari sau din surse de pe piață.

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM) conform prevederilor art. 2 și ale art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, care transpune în legislația națională Recomandarea CE nr. 361 din data 6 mai 2003, publicată în Jurnalul Oficial al UE nr. L124 din data de 20 mai 2003 (au până la 249 de angajați și realizează o cifră de afaceri anuală netă de până la 50 milioane euro sau dețin active totale de până la 43 milioane euro, echivalent în lei).

3. TIPURI DE MĂSURI DE AJUTOR DE STAT ȘI PROCEDURA DIN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT SPECIFICĂ ACESTORA

Având în vedere faptul că, la ora actuală Uniunea Europeană este constituită din 28 de state membre, iar Comisia Europeană este singura autoritate abilitată să se pronunțe asupra compatibilității unei măsuri de sprijin cu regulile în materia ajutorului de stat, experții forului comunitari au elaborat o serie de comunicări și regulamente prin care au fost stabilite condițiile principale în funcție de care se judecă compatibilitatea unei măsuri de sprijin și s-a stabilit că numai anumite măsuri vor fi analizate la nivel comunitar.

Astfel, în funcție de baza legală comunitară avută în vedere, măsurile de sprijin se clasifică în: ajutoare pentru care este necesară notificarea, ajutoare care sunt exceptate de la obligația notificării și așa numitele ajutoare de minimis.

3.1. Ajutoare notificabile

Ajutoarele care au potențial mare de a distorsiona concurența și comerțul între Statele Membre trebuie notificate Comisiei Europene în vederea autorizării. Astfel, înainte de implementarea unei măsuri de ajutor de stat, este necesară autorizarea din partea Comisiei Europene.

La nivel național, procedura privind notificarea unei măsuri de ajutor de stat este stabilită în OUG nr. 117/2006⁴. Astfel, furnizorul/initiatorul unei măsuri de ajutor de stat trebuie să transmită Consiliului Concurenței o documentație ce urmează să fie avizată privind conformitatea, corectitudinea și îndeplinirea obligațiilor prevăzute de legislația comunitară referitoare la întocmirea schemelor de ajutor de stat sau a ajutoarelor individuale.

Documentația este cuprinsă din proiectul de act normativ prin care se instituie măsura de ajutor de stat, de formularele cerute expres de legislația comunitară, precum și de orice alt document considerat necesar pentru a se demonstra respectarea regulilor de ajutor de stat.

Consiliul Concurenței colaborează cu solicitantul pentru completarea și îmbunătățirea notificărilor în scopul respectării regulilor comunitare. În situația în care notificările sunt modificate după emiterea avizului Consiliului Concurenței, dar înainte de transmiterea notificării către Comisia Europeană, modificările trebuie transmise Consiliului Concurenței în vederea avizării.

Consiliul Concurenței poate cere date și informații suplimentare solicitantului.

⁴ privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, modificată și completată prin Legea nr. 137/2007;

Dacă informațiile solicitate nu sunt transmise în termenul stabilit de Consiliul Concurenței, acesta emite avizul în baza datelor care i-au fost puse la dispoziție.

Consiliul Concurenței emite avizul în termen de cel mult 30 de zile de la primirea cererii de avizare, cu excepția cazurilor în care solicitantul cere în scris prelungirea termenelor pentru completarea notificării sau informării.

În situația în care prin aviz nu au fost propuse modificări, Consiliul Concurenței transmite notificarea, de îndată, Comisiei Europene, în forma avizată, după comunicarea avizului către solicitant.

În situația în care prin avizul Consiliului Concurenței au fost propuse modificări, dacă solicitantul este de acord cu acestea, va înainta Consiliului Concurenței notificarea modificată conform avizului, în termen de 10 zile de la primirea acestuia, în scopul transmiterii notificării Comisiei Europene.

În situația în care solicitantul nu este de acord cu modificările propuse în baza reglementărilor comunitare de către Consiliul Concurenței, poate cere transmiterea notificării în forma pe care o dorește, în termen de 10 zile de la primirea avizului.

Notificarea se transmite Comisiei Europene prin intermediul Reprezentanței permanente a României pe lângă Uniunea Europeană folosindu-se o aplicație special creată pentru transmiterea notificărilor și informărilor: SANI.

Foarte important: ajutorul de stat pentru care este necesară notificarea Comisiei Europene nu se poate acorda fără o decizie de autorizare din partea forului comunitar.

3.2. Ajutoare exceptate de la obligația notificării

Aceste ajutoare se consideră că, în condițiile respectării tuturor condițiilor impuse în reglementările comunitare specifice, sunt compatibile cu mediul concurențial și nu este necesară solicitarea unei autorizări din partea Comisiei Europene, fiind suficientă o simplă informare.

Procedura în ce privește ajutoarele exceptate este similară cu cea în cazul ajutoarelor notificate, excepție făcând faptul că informarea se transmite în termen de 20 de zile de la data aprobării la nivel national a măsurii de ajutor de stat.

În general, aceste tipuri de ajutor au ca scop favorizarea creării de noi locuri de muncă și creșterea competitivității și promovează dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Inițial erau doar 10 tipuri de ajutoare de stat exceptate de la obligația notificării, ulterior numărul acestora a crescut la 26, iar la ora actuală se intenționează creșterea numărului măsurilor de ajutor de stat care sunt exceptate de la obligația notificării

3.3. Ajutoare de minimis

Ca și concept comunitar, ajutoarele de minimis, au apărut în anul 1992 și au fost create exclusive pentru IMM-urile. Ulterior aria de acoperire a fost extinsă și la întreprinderile mari, fiind considerat că nu distorsionează într-o măsură foarte mare concurența. La ora actuală, valoarea maximă de care poate beneficia un agent economic într-o perioadă de 3 ani fiscali este de 200.000 euro (echivalentul în lei), respective 100.000 euro pentru agenții economici din domeniul transporturilor.

În ceea ce privește procedura națională și comunitară privind ajutorul de minimis, există o singură impunere, la nivel național, respective de a fi transmisă o informare Consiliului Concurenței în termen de 15 zile de la implementarea schemei de ajutor de minimis.

4. PREZENTAREA APLICAȚIEI DE NOTIFICARE ȘI INFORMARE ELECTRONICĂ UTILIZATĂ DE UNIUNEA EUROPEANĂ (SANI) ȘI MODUL DE INTRODUCERE A DATELOR

4.1. Ce este SANI

Sistemul interactiv de notificare a ajutoarelor de stat (SANI) a fost realizat în scopul de a facilita transmiterea electronică, de către Statele Membre, către Comisie, a următoarelor documentații:

- notificările și notificările simplificate,
- fișele de informare care trebuie completate pentru acele ajutoare de stat care beneficiază de exceptarea de la obligația de notificare.

Aplicația SANI este disponibilă la următoarea adresă web: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/sani>. Versiunea de demonstrație, care permite testarea modul de funcționare a aplicației, precum și noile versiuni, este disponibilă la următoarea adresă: <https://webgate.training.ec.europa.eu/competition/sani>

Reglementări europene în domeniul procedurii

1. pentru ajutoarele notificabile, se aplică procedurile prevăzute în:
 - Regulamentul (CE) nr. 659/1999, de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE, cu modificările și completările ulterioare⁵,
 - Regulamentul (CE) nr. 794/2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE, cu modificările și completările ulterioare⁶.
2. Pentru ajutoarele exceptate de la obligația de notificare, se aplică procedurile stipulate în:
 - Regulamentul (CE) nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu Piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare).

4.2. Profiluri de utilizatori

Administrator local (expert IT din cadrul Consiliului Concurenței):

- Gestionează utilizatorii și semnatarii pentru statul său membru.

⁵ Regulamentul (UE) nr. 734/2013 de modificare al Regulamentului (CE) nr. 659/1999 de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE și Reg. CE nr. 271/2008;

⁶ Aduse prin Reg. CE nr. 1627/2006, Reg. CE nr. 1147/2008;

Utilizatorul/utilizatorii (furnizor/i):

- poate crea proiecte de notificare;
- poate actualiza proiectele create;
- poate finaliza proiectele.

Semnatar/i (Consiliul Concurenței):

- poate crea proiecte de notificare;
- poate actualiza proiectele create;
- poate finaliza proiectele;
- poate semna notificările finalizate, sau refuza semnătura acestora, trimițându-le înapoi la actorul precedent, însoțite de observații.

Validator (Reprezentanța Permanentă):

- poate valida notificările semnate, în vederea transmiterii către CE. Acesta poate, asemenea semnatarului, refuza validarea notificării, trimițând-o înapoi la utilizatorul/actorul precedent pentru reexaminare și modificare. În acest caz, validatorul trebuie să introducă observații, precizând motivul refuzului.

4.3. Etape:

1. Autoritatea furnizoare numește experții care vor avea atribuții în crearea/completarea notificării/fișei de informare (utilizator/i) și comunică administratorului local datele de contact ale acestora. Administratorul local va crea grupul dedicat respectivului caz (grup ce include utilizatorii, semnatarii și validatorul) și va transmite fiecărui membru al grupului un email cu user-ul și parola pentru accesarea SANI.
2. Expertul/expertii din cadrul autorității furnizoare (utilizator) deschide aplicația, alege tipul de procedură (notificare generală, notificare în baza art. 4 din Regulamentul (CE) nr. 794/2004, notificare de exceptare, fișă de informații în baza GBER), completează formularul (toate cele 3 părți – toate întrebările și câmpurile marcate cu două asteriscuri roșii) și poate selecta „Înregistrare” (doar pentru salvarea datelor completate, în vederea modificării/completării ulterioare) sau „Finalizare” (când este varianta finală; nu mai poate fi modificată). În acest moment, se deschide o fereastră care permite pre-vizualizarea pentru tipărire a notificării finalizate, iar programul trimite automat un e-mail de avertizare către toți membrii echipei de proiect.
3. În momentul în care utilizatorii înregistrează prima dată notificarea/fișa, semnatarul/semnatarii pot vedea câmpurile completate de acesta. În momentul în care utilizatorul finalizează introducerea în SANI a datelor, semnatarul din cadrul Consiliului Concurenței verifică corectitudinea și completitudinea acesteia, în conformitate cu procedurile comunitare. La deschiderea unei notificări pentru semnare, se deschide o fereastră care permite semnatarului să semneze notificarea, să refuze semnarea acesteia sau să anuleze acțiunea. În cazul în care semnatarul refuză să semneze notificarea, va introduce observații în câmpul special destinat;

notificarea se întoarce la finalizator, în vederea operării modificărilor necesare și procedura se reia.

În cazul semnării, se dă click pe “Înregistrare” și apoi pe “Semnare”, iar programul generează un e-mail automat, care va fi transmis membrilor echipei de proiect.

4. Atunci când documentul este semnat, acesta va fi transmis mai departe, către validator.

Validatorul poate să valideze notificarea sau să refuze validarea acesteia și să retrimite notificarea la finalizator și/sau la semnatar pentru modificări.

În cazul validării, notificarea este transmisă Comisiei și se primește o confirmare automată de primire de la COMP STATE AID GREFFE cu indicarea numărului cazului.

4.4. Procedura de pre-notificare

- permite obținerea unui feed-back de la experții Comisiei Europene;
- permite identificarea precedentelor relevante;
- permite stabilirea unui time-table de către experții europeni, de comun acord cu Statul Membru;
- permite tratarea cu prioritate a cazului respectiv, cu suspendarea temporară a altor cazuri aflate în analiză la Comisie (dacă situația o impune),
- Rezultatul este reduce timpul de care Comisia Europeană are nevoie pentru a analiza o notificare.

Procedura simplificată de tratare a anumitor tipuri de ajutoare de stat, JO nr. C 136, 16.06.2009 – reglementează situațiile și categoriile de ajutoare care pot fi analizate după procedura simplificată și condițiile în care aceasta se poate aplica:

- ajutoarele de stat incluse în Secțiunile privind “evaluarea standard” din Cadrele și Orientările existente;
- măsurile care corespund practicii decizionale consacrate a Comisiei;
- prelungirea sau extinderea ajutoarelor existente;
- aplicarea Procedurii simplificate este condiționată de stabilirea de contacte între Statul Membru și Comisie înainte de realizarea notificării,
- rezultatul este reducerea timpului de care are nevoie Comisia Europeană pentru analiza unei notificări până la 20 de zile.

4.5. Facilități și caracteristici SANI

1. SANI este o aplicație multilingvă, butoanele corespunzătoare diferitelor limbi afându-se la dreapta, în partea de sus a ecranului;
2. Butonul cu semnul de întrebare permite descărcarea manualului de utilizare SANI în toate limbile, precum și utilizarea linkului către site-ul internet consacrat fișelor

cu informații suplimentare (SIS), care trebuie completate în conformitate cu diferitele instrumente juridice care reglementează măsura de ajutor de stat în cauză;

3. Pe lângă procedura uzuală de notificare, aplicația permite utilizatorilor optarea pentru transmiterea unei pre-notificări, conform procedurii clasice, sau transmiterea pre-notificării sau a notificării folosind procedura simplificată;
4. Aplicația permite diferențierea informațiilor în funcție de tipul de măsură (ajutor individual sau sistem/schemă) și de obiectiv principal și secundar (ajutor de stat pentru dezvoltare regională, salvare-restructurare, CDI, broadband, mediu etc.);
5. După ce pre-notificarea a fost semnată și validată, utilizatorul poate transforma pre-notificarea într-o notificare formală (apăsând butonul „către notificare”).

5. AJUTORUL DE MINIMIS

5.1. Baza legală

Baza legală este reprezentată de Regulamentul CE nr. 1998/2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor de minimis” (publicat în Jurnalul Oficial al UE nr. L 379/ 28.12.2006, p. 5).

În agricultură se aplică reguli specifice, respectiv Regulamentul CE nr. 1535/2007 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor *de minimis* în sectorul producției de produse agricole (publica în Jurnalul Oficial al UE nr. L 337/21.12.2007, p.35).

5.2. Concept

Regula *de minimis* stabilește o valoare a pragului pentru ajutor sub care se poate considera că articolul 107 alineatul (1) din Tratatul de Funcționare a UE nu se aplică, astfel că măsura nu mai trebuie notificată în prealabil Comisiei. Regula se bazează pe presupunerea că, în marea majoritate a cazurilor, sumele mici de bani nu au efect asupra comerțului și concurenței între statele membre.

Pragul de minimis este în prezent de 200.000 de Euro, calculat pe perioada a trei ani fiscali consecutivi, respectiv 100.000 de Euro în domeniul transportului rutier. Perioada relevantă de trei ani trebuie evaluată pe o bază continuă astfel încât, pentru fiecare nouă acordare a ajutorului de minimis, trebuie determinată suma totală a ajutorului de minimis acordat în exercițiul financiar în cauză, precum și pe perioada ultimelor două exerciții financiare. Aceste plafoane se aplică indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul acordat de statul membru este finanțat în totalitate sau parțial din resurse de origine comunitară. Ajutoarele care depășesc plafonul de minimis nu trebuie fracționate în părți mai mici pentru a se putea încadra în domeniul de aplicare al regulamentului de minimis.

În sectorul producției primare a produselor agricole pragul de minimis este de 7.500 Euro per întreprindere în 3 ani fiscali consecutivi.

Ajutorul care trebuie plătit în mai multe tranșe se actualizează la valoarea de la momentul acordării. Rata dobânzii folosită în scopul actualizării este rata de referință aplicabilă la data acordării ajutorului, respectiv rata de bază publicată pe site-ul CE pentru fiecare stat membru, la care se adaugă 1%.

În conformitate cu principiile comunitare, se consideră că ajutoarele de minimis se acordă în momentul în care întreprinderea obține dreptul legal de a primi ajutorul, în

temeiul regimului juridic național aplicabil (de exemplu, în momentul încheierii contractului de finanțare dintre beneficiar și furnizor).

5.3. Domeniu de aplicare

Regulamentul general de minimis se aplică în toate sectoarele și activitățile economice, cu următoarele excepții:

- pescuit și acvacultură;
- producția primară a produselor agricole enumerate în anexa I la TFUE (unde se aplică Regulamentul nr. 1535-2007).
- cărbune;
- transformarea și comercializarea produselor agricole, atunci când:
 - 1) cuantumul ajutorului este stabilit pe baza prețului sau a cantității produselor exportate achiziționate de la producătorii primari;
 - 2) ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producătorii primari;
- activitățile legate de export către țări terțe sau către state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
- ajutoarelor subordonate folosirii mărfurilor naționale în locul celor importate;
- achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri, acordate întreprinderilor care efectuează transport rutier de mărfuri în numele terților.

Din practica europeană a rezultat faptul că, o întreprindere activă atât în sectoarele activităților de mai sus cât și în sectoarele incluse în domeniul de aplicare a prezentului regulament, poate primi ajutor de minimis pentru aceste ultime sectoare sau activități, cu condiția tinerii unor evidente financiar-contabile separate, astfel încât să se asigure evitarea subvenționării încrucișate.

! Întreprinderilor aflate în dificultate nu pot primi ajutor de minimis.

Potrivit legislației comunitare, o **întreprindere este considerată în dificultate** în următoarele situații:

- (a) o societate cu răspundere limitată, dacă mai mult de jumătate din capitalul social a dispărut, peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni,
- (b) o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății, atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut, peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni;
- (c) indiferent de tipul societății comerciale în cauză, în cazul în care îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență.

Chiar și atunci când nici una dintre condițiile prevăzute mai sus nu este îndeplinită, o întreprindere poate să fie totuși considerată în dificultate, în special în cazul în care sunt prezintă simptome cum ar fi: creșterea pierderilor, scăderea cifrei de afaceri, creșterea inventarelor pe stocuri, supracapacitate, flux de capital în declin, îndatorare crescută, creșterea comisioanelor financiare și scăderea sau dispariția valorii activului net.

! Regula de minimis se aplică numai pentru ajutoarele transparente.

Ajutorul transparent este ajutorul pentru care este posibilă calcularea cu precizie a echivalentului-subvenție brut ex ante, fără a fi necesară efectuarea unei evaluări a riscurilor (de exemplu, subvențiile, bonificațiile de dobândă și scutirile fiscale plafonate).

Ajutoarele constând în împrumuturi trebuie considerate ajutoare de minimis transparente atunci când echivalentul brut subvenție a fost calculat pe baza ratelor de piață ale dobânzii aplicabile la data acordării lor.

Ajutoarele constând în garanții sunt considerate transparente atunci când partea garantată din împrumutul subsidiar acordat în cadrul acestui sistem nu depășește valoarea de 1.500.000 EUR pentru fiecare întreprindere, respectiv 750.000 Euro pentru întreprinderile din domeniul transportului rutier și 56 250 EUR pentru o întreprindere din sectorul producției primare a produselor agricole

sau

Atunci când înainte de punerea în aplicare a sistemului a fost acceptată metodologia de calcul al echivalentului-subvenție brut pentru garanții și tranzacții de același tip, ca urmare a unei notificări a metodologiei către Comisie în temeiul altui regulament (ca de ex. Regulamentul general de exceptare pe categorii).

Ajutoarele constând în aporturi de capital nu trebuie considerate ajutoare de minimis transparente, cu excepția cazului în care suma totală a aportului de capital din sectorul public este mai mică decât plafonul de minimis.

Ajutoarele constând în măsuri de capital de risc, nu trebuie considerate ajutoare de minimis transparente decât în cazul în care, prin sistemul capitalului de risc respectiv, se furnizează capital fiecărei întreprinderi-țintă numai până la limita plafonului de minimis.

5.4. Cumulul

Ajutorul de minimis se cumulează cu alte tipuri de ajutoare de stat destinate acelorași costuri eligibile, doar în măsura în care un astfel de cumul nu duce la depășirea intensității maxime stabilită printr-un regulament sau o decizie a Comisiei Europene.

De exemplu, dacă o întreprindere mare a primit în anul 2012 un ajutor regional în valoare de 1 mil. Euro pentru o investiție ale cărei costuri eligibile sunt de 2,3 mil. Euro, realizată în regiunea Vest Oltenia iar în anul 2013 solicită 200.000 Euro pentru aceleași costuri eligibile, furnizorul trebuie să verifice regula de cumul, astfel:

- **care este intensitatea maximă admisă pentru un ajutor regional în regiunea Vest-Oltenia potrivit conform reglementărilor în domeniu? R. 50%**

50% *2,3 =1,15 mil. Eur - suma maximă a ajutorului care se poate acorda cumulat beneficiarului pentru aceste costuri eligibile

- **cât ajutor de stat a primit deja beneficiarul pentru aceste costuri eligibile? R. 1 mil. Euro**

1,15-1= 0,15 mil. Euro - valoarea ajutorului de minimis pe care poate să-l mai primească pentru aceleași costuri eligibile.

5.5. Procedura de acordare și monitorizare

Un stat membru este răspunzător pentru stabilirea instrumentelor necesare pentru asigurarea unui control eficient în ceea ce privește respectarea pragului *de minimis* cumulat. Acest lucru poate fi realizat în două moduri:

- fie statul membru creează un registru central al ajutorului *de minimis* care să cuprindă informații complete privind toate ajutoarele *de minimis* acordate de către orice autoritate din cadrul statului membru (momentan nu există în România un astfel de registru).

- fie furnizorul informează explicit întreprinderea cu privire la caracterul *de minimis* al ajutorului și obține de la întreprinderea respectivă informații complete despre alte ajutoare *de minimis* primite în cursul celor doi ani fiscali anteriori și în anul fiscal curent (ex. declarații pe propria răspundere).

Furnizorul acordă noul ajutor de minimis numai după ce a verificat că acesta nu va conduce la creșterea nivelului total al ajutorului de minimis primit de întreprindere în perioada care acoperă exercițiul fiscal în cauză, precum și ultimele două exerciții fiscale în acel stat membru, peste plafonul de minimis.

Furnizorii au obligația să mențină evidențe privind ajutoarele de minimis acordate timp de 10 ani de la acordarea unui ajutor ad-hoc sau a ultimei alocări individuale în cadrul unei scheme. Totodată, trebuie să raporteze anual Consiliului Concurenței, până la data de 31 martie, ajutoarele de minimis acordate.

Beneficiarii au de asemenea obligația să țină o evidență specifică a tuturor ajutoarelor de minimis primite și a altor ajutoare de stat, din care să reiasă suma totală de care au beneficiat, defalcarea pe ani, pe furnizori, pe obiective, forma ajutorului, baza legală.

6. BIBLIOGRAFIE

1. **TRATATUL DE FUNCȚIONARE AL UNIUNII EUROPENE;**
2. **REGULAMENTUL (CE) NR. 659/1999** al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 83/1 din 27.03.1999, cu modificările și completările ulterioare;
3. **REGULAMENTUL (UE) NR. 734/2013** al Consiliului din 22 iulie 2013 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 204 din 31.07.2013;
4. **REGULAMENTUL (CE) NR. 794/2004** al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 140/1 din 30.04.2004, cu modificările și completările ulterioare;
5. **REGULAMENTUL (CE) NR. 271/2008** al Comisiei de modificare a Regulamentului (CE) nr. 794/2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a art. 93 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 82, 25.03.2008, p.1;
6. **REGULAMENTUL (CE) NR. 994/98** al Consiliului din 7 mai 1998 de aplicare a articolelor 92 și 93 din Tratatul de instituire a Comunității Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 142/1 din 14.05.1998, cu modificările și completările ulterioare;
7. **REGULAMENTUL (CE) NR. 800/2008** de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu Piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare);
8. **REGULAMENTUL (CE) NR. 1998/2006** al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 379 din 28.12.2006;

9. **ORIENTĂRILE PRIVIND AJUTOARELE DE STAT REGIONALE PENTRU PERIOADA 2014-2020**, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 209 din 23.07.2013;
10. **COMUNICAREA COMISIEI PRIVIND APLICAREA, DE LA 1 AUGUST 2013, A NORMELOR PRIVIND AJUTOARELE DE STAT PENTRU MĂSURILE DE SPRIJIN ÎN FAVOAREA BĂNCILOR ÎN CONTEXTUL CRIZEI FINANCIARE**, publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 216 din 30.07.2013;
11. **ORDONANȚA DE URGENȚĂ A GUVERNULUI NR. 117/2006** privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, aprobată prin Legea nr. 137/2007, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1042 din 28.12.2006;
12. **REGULAMENTUL PRIVIND PROCEDURILE DE MONITORIZARE A AJUTOARELOR DE STAT** aprobat prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/2007 și publicat în Monitorul Oficial al României nr. 436 din 28.06.2007;
13. **REGULAMENTUL PRIVIND TRANSPARENȚA RELAȚIILOR FINANCIARE** dintre autoritățile publice și întreprinderile publice, precum și transparența financiară în cadrul anumitor întreprinderi, aprobat prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 120/2004 și publicat în Monitorul Oficial al României nr. 525 din data de 10.06.2004, cu modificările și completările ulterioare;
14. **ORDIN NR. 1133 DIN 11 APRILIE 2008 PRIVIND APROBAREA NORMELOR METODOLOGICE PENTRU APLICAREA DE CĂTRE MINISTERUL ECONOMIEI ȘI FINANȚELOR A PREVEDERILOR ART. 18 DIN ORDONANȚA DE URGENȚĂ A GUVERNULUI NR. 117/2006 PRIVIND PROCEDURILE NAȚIONALE ÎN DOMENIUL AJUTORULUI DE STAT**, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 137/2007, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308/21 aprilie 2008.
15. **REGULAMENTUL (CE) NR. 1083/2006** al Consiliului de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 301 din 12.11.2008;
16. **REGULAMENTULUI (CE) NR. 1828/2006** de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului de stabilire a anumitor

dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006 al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 371/1 din 27.12.2006;

17. **REGULAMENTUL (UE) nr. 832/2010** al Comisiei din 17 septembrie 2010 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1828/2006 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune și a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006 al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională;
18. **REGULAMENTUL (CE) nr. 1080/2006** al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1783/1999;
19. **REGULAMENTUL (CE) nr. 1084/2006** al Consiliului din 11 iulie 2006 de creare a Fondului de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1164/94;
20. **OUG nr. 64/2009** privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență;
21. **HG nr. 759/2007** privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale;
22. **OUG nr. 66/2011** privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora;
23. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html;
24. <http://www.ajutordestat.ro/?lang=ro#>.